

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

*Romssa ja Finnmárkku stáhtahálddašeaddji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija*

Vår dato:

07.10.2021

Vår ref:

2021/8820

Deres dato:

24.09.2021

Deres ref:

Berlevåg kommune
Torget 4
9980 BERLEVÅG

Saksbehandler, innvalgstelefon

Jan-Peder Andreassen, 77642040

Lovlighetsklage på vedtak truffet av Berlevåg kommunestyre i sak 55/21 – «Industribygg og låneopptak»

Vi viser til kommunens oversendelse hit 24.9.2021, som gjelder krav om lovlighetskontroll av Berlevåg kommunestyrets vedtak i sak 55/21, truffet i møte 1.7.2021.

Kommunestyrets vedtak i sak 55/21 «Industribygg og låneopptak 2021» stadfestes.

Berlevåg kommunestyre behandlet i sitt møte 1.7.2021, sak 55/21 «Industribygg og låneopptak». Det fremgår av sakens dokumenter at sak 55/21 gjaldt godkjenning av låneopptak for Berlevåg Havn KF på kr. 15 000 0000 til finansiering av egne investeringer til inndekning av underskudd på investeringsbudsjettet for 2020 og til ferdigstilling av industribygg.

I forbindelse med behandlingen av saken ble representanten Geir Kristiansens habilitet vurdert av kommunestyret. Det fremgår av møteprotokollen at kommunestyret var delt i synet på Kristiansens habilitet. Arbeiderpartiets representanter og en uavhengig representant stemte for inhabilitet, mens de 6 øvrige representantene fra SV og Høyre stemte mot. Spørsmålet ble dermed avgjort av ordførerens dobbeltstemme. Representanten Geir Kristiansen ble dermed vedtatt å være inhabil til å behandle sak 55/21.

Det er fremmet krav om lovlighetskontroll fra kommunestyrerepresentantene Jarmo Finnestrand, Halfdan Mikalsen og Ingrid Mikalsen i brev mottatt Berlevåg kommune 18.7.2021. Fra klagen siteres:

Berlevåg Høyre er uenig i vurderingen av habiliteten til Geir Kristiansen. Hvis han ikke hadde blitt erklært inhabil med ordførerens Rolf Laupstads dobbeltstemme så hadde avstemningen blitt endret.

Geir Kristiansen er arbeidstakernes representant i havnestyret og sitter som fast kommunestyremedlem i Berlevåg kommunestyre. Berlevåg Havn KF og arbeiderne hadde en lønnsvist som det har blitt enighet om og det er underskrevet protokoll i tvisten.

Ordfører Rolf Laupstad brukte paragraf §6-2 i forvaltningsloven, der han kom med uttalelser om at Geir Kristiansen hadde uttalt seg negativt om havnesjef Bjørn Tore Sjøstad under tvisten i Berlevåg Havn KF.

Lovlighetsklagen ble underinstansbehandlet i kommunestyrets møte 23.9.2021, som med 7 mot 6 stemmer vedtok å opprettholde vedtaket i sak 55/21.

Kommunen oversendte den 24.9.2021 saken til Statsforvalteren for klagebehandling.

Statsforvalterens vurdering:

Det følger av kommuneloven § 27-1 at tre eller flere medlemmer av kommunestyret sammen kan kreve at departementet kontrollerer om et vedtak er lovlig. Kommunal- og moderniseringsdepartementet har delegert denne myndigheten til Statsforvalteren. Av lovens § 27-2 fremgår det nærmere hva som kan lovlighetskontrolleres. Av bestemmelsens første avsnitt, bokstav c, fremkommer det at vedtak som gjelder spørsmål om habilitet kan lovlighetskontrolleres.

Statsforvalteren legger til grunn at lovlighetsklagen er fremmet innen lovens frist på tre uker.

Rammene for Statsforvalterens lovlighetskontroll er, i tråd med klagernes anførsler, knyttet til kommunestyrets vurdering og vedtak av representanten Geir Kristiansens habilitet i sak 55/21.

Det følger av kommuneloven § 11-10 at bestemmelsene om inhabilitet i forvaltningsloven kapittel II gjelder ved behandlingen av saker i folkevalgte organer. Dette gjelder blant annet reglene i forvaltningsloven § 6. Ut fra opplysningene i saken fremstår det som åpenbart at Kristiansen ikke er part i den aktuelle saken. Statsforvalteren legger derfor til grunn at hans habilitet skal vurderes ut fra forvaltningsloven § 6 andre avsnitt, som lyder:

Likeså er han ugild når andre særegne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet; blant annet skal legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære særlig fordel, tap eller ulempe for ham selv eller noen som han har nær personlig tilknytning til. Det skal også legges vekt på om ugildhetsinnsigelse er reist av en part.

Bestemmelsen åpner for en bred, skjønnsmessig vurdering av om den folkevalgte har en slik tilknytning til saken eller partene at tilliten til at hun eller han vil kunne behandle saken på en nøytral måte kan bli svekket. Vurderingen skal bygge på objektive kriterier, ikke f.eks. større eller mindre faglig integritet, karakterstyrke eller lignende. Dersom det eksisterer flere former for tilknytning, må disse vurderes samlet. Ved vurderingen skal det blant annet legges vekt på om avgjørelsen vil innebære en særlig fordel, tap eller ulempe for den folkevalgte selv eller noen som han har nær personlig tilknytning til.

Det fremgår av kommuneloven § 11-4 siste avsnitt at vedtak om at et medlem er inhabilt og lovhjemmelen for dette skal fremgå av møteboken. Det er også ønskelig at det fremgår av

møteboken helt kort hvilke konkrete forhold inhabiliteten bygger på. Dette er særlig viktig når det, som i denne saken, skal foretas en etterfølgende prøving av kommunestyrets habilitetsvurdering.

Statsforvalteren viser til at møteboken ikke inneholder nærmere opplysninger om hvilke kriterier som ble vektlagt ved kommunestyrets beslutning om å erklære representanten Kristiansen inhabil til å delta ved behandlingen av sak 55/21.

Av saksprotokollen til kommunestyrets underinstansbehandling av lovlighetsklagen i møte 23.9.2021, sak 62/21, fremgår det at rådmannen la frem en skriftlig redegjørelse i møtet knyttet til habilitetsspørsmålet. Denne er vedlagt dokumentene i saken som kommunen har oversendt hit. I rådmannens vurdering fremkommer det i fjerde avsnitt at:

Altså: spørsmålet som må vurderes er hvorvidt Kristiansens antipatier mot havnesjefen kan tenkes å svekke tilliten til hans upartiskhet. Er det sannsynlighetsovervekt for at hans (negative) forhold til havnesjefen påvirker hans egen stemmegivning? Dette er spørsmålet kommunestyret må ta stilling til. **Hvis svaret på spørsmålet er ja – da bør han erklæres inhabil.** Kristiansen skal også ha uttrykt frykt for sin egen arbeidsplass, altså at han har en personlig interesse relatert til sakens utfall.

Statsforvalteren viser til at uvennskap også kan føre til inhabilitet etter forvaltningsloven § 6 andre avsnitt, hvis dette er sterkt og vedvarende. Det er i utgangspunktet ikke nok med tidligere kritikk i et enkeltstående tilfelle eller en tidligere tvist i retten. Som et eksempel vil en langvarig nabofeide kunne være tilstrekkelig til å konstatere inhabilitet.

Rådmannen har i sin redegjørelse lagt til grunn at Kristiansen har antipatier mot havnesjefen. Det er ikke redegjort nærmere for hva disse antipatiene består i og hvor sterke eller omfattende de er. Dette kunne med fordel ha vært utdypet mer. Statsforvalteren registrerer samtidig at denne forholdsvis sterke karakteristikken av Kristiansen ikke er nærmere kommentert eller bestridt av noen av kommunestyrets representanter ved underinstansbehandlingen av lovlighetsklagen. Dette kunne for eksempel vært gjort gjennom fremsettelse av en protokolltilførsel. Det er videre opplyst i rådmannens vurdering at Kristiansen skal ha uttrykt frykt for sin egen arbeidsplass. Dette er også fremstilt som en faktisk opplysning som ikke er bestridt.

I følge protokollen ble rådmannens skriftlige redegjørelse lagt frem i møtet. Vi viser i denne forbindelse til kommuneloven § 11-3 siste avsnitt der det fremgår at møteleder eller 1/3 av organets medlemmer kan motsette seg at det treffes realitetsvedtak i saker hvor ikke alle saksdokumentene er sendt ut sammen med møteinnkallingen. Noe slikt krav ble ikke fremsatt. Det må da, slik Statsforvalteren vurderer det, legges til grunn at kommunestyrets medlemmer ikke har hatt avgjørende innvendinger til rådmannens opplysninger og vurderinger, slik disse fremkommer av hans skriftlige redegjørelse. At rådmannens opplysninger kan være vektlagt ulikt av den enkelte representant ved vurderingen av Kristiansens habilitet kan ikke endre på dette faktum.

Statsforvalteren finner etter en samlet vurdering ikke tilstrekkelig sterke holdepunkter for å sette til side kommunestyrets vurdering av representant Geir Kristiansens habilitet, foretatt i tilknytning til behandlingen av sak 55/21. Som det fremgår over kunne relasjonen mellom Kristiansen og havnesjefen med fordel ha vært utdypet nærmere. Likevel legger Statsforvalteren, på bakgrunn av opplysningene i sakens dokumenter, til grunn at Kristiansens negative forhold til havnesjefen med tilstrekkelig grad av sannsynlighet var av en slik art og grad at det var egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet ved behandlingen av sak 55/21.

På bakgrunn av det ovenstående og i medhold av kommuneloven § 27-1 og delegasjonsfullmakt fra departementet treffer Fylkesmannen i Troms og Finnmark følgende

vedtak:

Kommunestyrets vedtak i sak 55/21 stadfestes.

Vi ber kommunen gjøre vedtaket kjent for klagerne og kommunestyrets øvrige representanter.

Med hilsen

Toril Feldt (e.f.)
justis- og kommunaldirektør

Jan-Peder Andreassen
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent